

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

APSTIPRINĀTS

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
03.11.2022. padomes sēdē
(prot. Nr.48., 13.p.)

Vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai ūdenssaimniecības nozarē

Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) saskaņā ar likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" (turpmāk – Likums) aizstāv lietotāju intereses un veicina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību, kā arī nodrošina savas darbības atklātumu, sniedz informāciju iestādēm un institūcijām un ieteikumus lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem, veic citus pasākumus, lai nodrošinātu savas darbības atklātumu, izskaidrotu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju rīcību un izzinātu sabiedrības attieksmi pret to.

Viens no Likuma mērķiem ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām.

Vadlīnijas ir vērstas uz izmaksu ekonomiskās pamatotības sasniegšanu, nodrošinot skaidru un vienotu pieeju regulējamu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – Komersantu) tarifu projektu vai pašnoteikto tarifu aprēķinos izmantotās prognozētās elektroenerģijas cenas noteikšanā.

Atbilstoši Regulatora 2016.gada 14.janvāra lēmumam Nr.1/2 "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" Regulators izstrādā vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai ūdenssaimniecības nozarē, ja regulējams sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs (turpmāk – Komersants) par elektroenerģiju norēķinās atbilstoši biržas cenai.

I Elektroenerģijas cenas prognozēšanas kārtība

Prognozēto elektroenerģijas cenu Komersants nosaka kā vidējo svērto elektroenerģijas mēneša cenu prognozes aprēķinā izmantotajā periodā.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto periodu – divi kalendārā gada ceturkšņi, sākot ar mēnesi, kurā plānota tarifu spēkā stāšanās; ja plānots, ka tarifi stāsies spēkā ceturkšņa otrajā vai trešajā mēnesī, tad prognozes aprēķinā izmanto attiecīgi vienu vai divus mēnešus un divus tiem sekojošos kalendārā gada ceturkšņus.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto atbilstoši "Nasdaq" biržas tīmekļvietnē <http://www.nasdaqomx.com> publicētajiem nākotnes finanšu instrumentiem prognozēto elektroenerģijas cenu, summējot tai klāt atbilstoši "Nord Pool" elektroenerģijas biržas tīmekļvietnē <https://www.nordpoolgroup.com> publicētajiem datiem noteikto Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību un elektroenerģijas tirgotāja uzcenojumu vai, ja tas nav zināms, elektroenerģijas nodokli un aprēķina veikšanas laikā elektroenerģijas tirgū Latvijā aktuālo maksas par balansēšanas pakalpojumiem un uzcenojuma apmēru.

Atkarībā no elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā izmantotā perioda Komersants izmanto "Nasdaq" biržas Ziemeļvalstu elektroenerģijas bāzes vidējās likmes mēneša nākotnes finanšu instrumentus ENOAFUTBLM un SYHELAFUTBLM vai ceturkšņa nākotnes finanšu instrumentus ENOFUTBLQ un SYHELFUTBLQ.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto pilno kalendāro mēnešu pirms prognozes aprēķina veikšanas vidējo Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību periodā, kas sākas ne agrāk par 2022.gada 1.jūniju un

nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

Pašnoteikto tarifu aprēķina vajadzībām elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinu Komersants veic ne agrāk kā trīs dienas pirms publikācijas nosūtīšanas oficiālajam izdevumam "Latvijas Vēstnesis", izmantojot jaunākos pieejamos "Nasdaq" biržas datus.

II Pamatojums prognozes aprēķinam izvēlētajiem datiem

Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumentiem ir augstāka likviditāte (vairāk faktiski notikušu darījumu) nekā Latvijas tirdzniecības zonai piesaistītajiem instrumentiem. "Nasdaq" biržā tiek tirgoti Ziemeļvalstu finanšu instrumenti, tai skaitā Latvijas un Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumenti. Tādēļ ir pamatoti elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinam izmantot "Nasdaq" biržas datus par Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumentiem. Augsto un mainīgo kurināmā cenu un straujās enerģētikas nozares strukturālās pārkārtošanās dēļ 2022.–2023.gadā sagaidāms būtisks elektroenerģijas cenu nākotnes prognožu svārstīgums laikā. Regulatora ieskatā elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā ir pamatoti izmantot "Nasdaq" biržas datus par diviem kalendārā gada ceturkšņiem, kuriem prognozētajiem datiem ir augstāka likviditāte un mazāks risks būtiski mainīties. Lai tarifu aprēķinā izmantotā prognozētā elektroenerģijas cena tiktu pietuvināta faktiskajiem darbības apstākļiem laikā, kad tiks uzsākts piemērot Regulatora apstiprinātos vai Komersanta pašnoteiktos tarifus, kā prognozes perioda sākumu ir pamatoti izmantot tarifu spēkā stāšanās mēnesi.

Elektroenerģijas cena rēķinā ir atkarīga no Latvijas tirdzniecības zonas cenas, tāpēc prognozes aprēķinā nepieciešams papildus iekļaut novērtējumu par Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību. Šim nolūkam nepieciešamie dati par Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturiskajām cenām ir pieejami "Nord Pool" elektroenerģijas biržas tīmekļvietnē. Tādēļ ir pamatoti elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinam izmantot "Nord Pool" biržas datus. Elektroenerģijas cenu starpība starp Somijas un Latvijas tirdzniecības zonām kopš 2022.gada jūnija saistībā ar elektroenerģijas starpsavienojumu jaudu ierobežojumiem virzienā no Igaunijas uz Latviju ir būtiski pieaugusi. Regulatora ieskatā, lai precīzāk ievērtētu faktisko situāciju elektroenerģijas tirgū, vienlaikus ievērtējot arī cenu starpību mainību ilgākā laika periodā, elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā ir pamatoti izmantot iepriekšējo mēnešu vidējo Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību periodā, kurš sākas ne agrāk par 2022.gada 1.jūniju un kurš nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU